

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.53SE

Denumirea Proiectului Valorificarea și salvagardarea benzilor desenate din Republica Moldova din perioada 1945-2025 ca parte integrantă a patrimoniului cultural național

Activitățile de cercetare desfășurate în cadrul proiectului și rezultatele obținute în perioada de raportare se rezumă la următoarele:

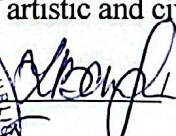
Scopul, obiectivele și acțiunile, planificate pentru etapa 2025 a proiectului, au fost pe deplin realizate. În perspectiva desfășurării unei prime investigații complexe a benzilor desenate ca parte integrantă a procesului artistic din Republica Moldova cercetările s-au axat pe înțelegerea locului și rolului acestui gen al artei grafice secvențiale în peisajul artistic național. Investigațiile, concentrate pe activitățile creatoare ale plasticienilor, opere de valoare de tip bandă desenată, teme, preocupări artistice, mijloace grafice și de expresie originale, mesaje de importanță majoră – au revitalizat, au reconsiderat și au expus analizei artele vizuale naționale din perspectiva istoric-artistică, stilistică și tehnică, socio-culturală, pedagogică și de formare vizuală, interdisciplinară, a metodologiei și conceptelor moderne.

Studiul s-a concentrat asupra identificării, sistematizării, inventarierii, analizării și conservării memoriei culturale prin benzile desenate din Republica Moldova create în perioada 1945-2025. Investigația s-a fundamentat pe un demers metodologic complex și exhaustiv, vizând fondurile arhivistice și culturale precum Agenția Națională a Arhivelor din Republica Moldova, Arhiva Organizațiilor Social-Politice a Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Muzeul Literaturii Române din Chișinău, Biblioteca pentru copii „Ion Creangă” din Republica Moldova, Samizdat Club din Republica Moldova, Asociația Caricaturistilor din Republica Moldova. Studiul participativ-observativ a vizat studierea unei perioade extinse, anii 1945-2025, identificând prezența benzilor desenate în publicațiile periodice *Scânteia leninistă*, *Steluța*, *Chipăruș*, *NOI*, *Alunelul*, *Cactus*, *Constelația Post-Scriptum* ș.a. Analiza a permis identificarea mai multor tipuri de benzi desenate dezvoltate pe teritoriul țării, astfel după format s-au evidențiat benzi desenate publicistice, romanele grafice și banda desenată digitală; după conținut: sociale, istoric-documentare, acțiune/aventură, educaționale, fantastice; după stil: realist, stilizare caricaturală, stil franco-belgian, minimalist; după structura narativă: secvențială liniară, secvențială fragmentară, fără text, hibridă; după funcție: educațională, istoric-documentară, de demistificare, politică, experimentală. Din ample analize se observă cert că banda desenată s-a regăsit în pledoariile vizuale ale multiplilor artiști plastici din Republica Moldova: Alexei Grabco, Lică Sainciuc, Margareta Chițcatii, Cristiana Grati, Octavian Curoșu, Alex Buretz, Călin și Valentin Enachi, Inna Sacali, Iurie Simac, Valeriu Curtu, Alexei Colîbneac, Ivan Dub, N. Romanovschi, G. Gurban, Nona Mîndrescu, N. Cibotaru, Boris Jankov, Aurel Guțu, Valeriu Ionițoi, Ana Evtuşenco, E. Maidenbergh, N. Bahcevan, Anatolii Smîșleae, N. Tighineanu, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic ș.a. A fost conturat specificul benzii desenate din Republica Moldova marcat de un parcurs distinct, în care se evidențiază o etapă preliminară, anii 1945-1959, definită prin manifestarea unor prime căutări artistice, o etapă prolifică în anii 1960-1970 (tehnica acuarelă, tuș), urmată de o perioadă de interes diminuat în anii 1980-1990 și începând cu anii 2000 (tehnici digitale) o etapă de revitalizare semnificativă a benzilor desenate, atât la nivel de producție, cât și de interes din partea publicului larg – evoluând de la funcția propagandistic-educativă la un instrument modern de expresie artistică și civică.

The research activities carried out within the project and the results obtained during the reporting period can be summarized as follows:

The goals, objectives, and actions planned for the 2025 stage of the project were fully achieved. With a view to conducting a first comprehensive investigation of comic books as an integral part of the artistic process in the Republic of Moldova, the research focused on understanding the place and role of this genre of sequential graphic art in the national artistic landscape. The investigations, which focused on the creative activities of visual artists, valuable comic strip works, themes, artistic concerns, original graphic and expressive means, and messages of major importance, revitalized, reconsidered, and analyzed the national visual arts from a historical-artistic, stylistic and technical, socio-cultural, pedagogical and visual training, interdisciplinary, and modern methodology and concepts perspective.

The study focused on identifying, systematizing, inventorying, analyzing, and preserving cultural memory through comic strips from the Republic of Moldova created between 1945 and 2025. The investigation was based on a complex and exhaustive methodological approach, targeting archival and cultural funds such as the National Archives Agency of the Republic of Moldova, the Archive of Social and Political Organizations of the Republic of Moldova, the National Library of the Republic of Moldova, the Museum of Romanian Literature in Chişinău, the Ion Creangă Children's Library of the Republic of Moldova, the Samizdat Club of the Republic of Moldova, and the Association of Cartoonists of the Republic of Moldova. The participatory-observational study covered an extended period, from 1945 to 2025, identifying the presence of comics in periodicals such as *Scânteia leninistă*, *Steluța*, *Chipăruș*, *NOI*, *Alunelul*, *Cactus*, *Constelația Post-Scriptum*, and others. The analysis identified several types of comics developed in the country, as follows by format: journalistic comics, graphic novels, and digital comics; by content: social, historical-documentary, action/adventure, educational, fantasy; by style: realistic, caricature, franco-belgian, minimalist; by narrative structure: linear sequential, fragmentary sequential, without text, hybrid; by function: educational, historical-documentary, demystifying, political, experimental. Extensive analysis clearly shows that comic strips have found their way into the visual art of many artists in the Republic of Moldova: Alexei Grabco, Lică Sainciuc, Margareta Chițcatii, Cristiana Grati, Octavian Curoșu, Alex Buretz, Călin and Valentin Enachi, Inna Sacali, Iurie Simac, Valeriu Curtu, Alexei Colîbneac, Ivan Dub, N. Romanovschi, G. Gurban, Nona Mîndrescu, N. Cibotaru, Boris Jankov, Aurel Guțu, Valeriu Ionițoi, Ana Evtuşenco, E. Maidenbergh, N. Bahcevan, Anatolii Smîşleae, N. Tighineanu, Boris Svinorez, Vasile Diviza, Radu Diordiev, Iulian Melnic, and others. The specificity of comics in the Republic of Moldova has been shaped by a distinct trajectory, marked by a preliminary stage, between 1945 and 1959, defined by early artistic explorations, a prolific stage in the 1960s and 1970s (watercolor and ink techniques), followed by a period of diminished interest in the 1980s–1990s and, starting in the 2000s (digital techniques), a stage of significant revitalization of comics, both in terms of production and interest from the general public – evolving from a propaganda and educational function to a modern instrument of artistic and civic expression.

Conducătorul de proiect dr. Lucia ADASCALIȚA

Data 03.02.2024

LS Științifice

